

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**ALISHER NAVOIY NOMIDAGI TOSHKENT DAVLAT O‘ZBEK TILI
VA ADABIYOTI UNIVERSITETI**

**O‘ZBEK TILI TARAQQIYOTI VA XALQARO
HAMKORLIK MASALALARI**

**Xalqaro ilmiy-amaliy
konferensiya dasturi**

**2023-yil
19-oktabr**

**Alisher Navoiy nomidagi
Toshkent davlat o‘zbek tili va
adabiyoti universiteti**

19-OKTABR, PAYSHANBA

10:00-13:30

OCHILISH MAROSIMI

KIRISH SO‘ZI

10.00- 10.10.	Shuhrat Sirojiddinov	Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o‘zbek tili va adabiyoti universiteti rektori
------------------	----------------------	---

TABRIK SO‘ZLARI

10.10- 10.20.	Ibrohim Abdurahmonov	O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vaziri
10.20- 10.30.	Odinaxon Jamoldinova	Alisher Navoiy nomidagi Toshkent davlat o‘zbek tili va adabiyoti universiteti Ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo‘yicha prorektori
10.30- 10.40.	Nizomiddin Mahmudov	O‘zR FA O‘zbek tili, adabiyoti va folklori instituti direktori

MA'RUZALAR

10.40- 10.55.	Hamidulla Dadaboyev	ToshDO'TAU professori, f.f.d.	Mahmud Koshg'ariyning "Devonu lug'otit turk" asarida qayd etilgan oyoq va qo'l kiyimi nomlari xususida
10.55- 11.10	Samixon Ashirboyev	ToshDO'TAU professori, f.f.d.	O'zbek milliy transkripsiyasi masalasi
11.10- 11.25	Baxtiyor Abdushukurov	ToshDO'TAU professori, f.f.d., O'zbek filologiyasi fakulteti dekani	"Qisasi Rabg'uziy" asaridagi maishiy leksika
11.25- 11.40	Muhittin Gumush	Manas nomidagi qirg'iz-turk Xalqaro universiteti dotsenti, f.f.d.	Türkçe ve Özbekçe Söz Varlığında Göz Kavramıyla Oluşan Birleşik Kelimeler ve Deyimler
11.40- 11.55	Abdulhay Sobirov	Andijon davlat universiteti professori, f.f.d.	Davlat tili muammolari va ularning yechimlari haqida
11.55- 12.10	Durdona Xudoyberganova	O'zFA O'zbek tili, adabiyoti va folklori instituti professori, f.f.d.	Zamonaviy o'zbek tilshunosligiga doir ayrim terminlar xususida

12.10-12.25	Fizuli Mustafayev	Ozarbayjon FA Nasimiy nomidagi Tilshunoslik instituti dotsenti, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori	Kino dili va söz birlaşmalari
12.25-12.40	Shahlo Naraliyeva	Qozog'iston Respublikasi Jumabek Tashenev nomli universitet Xalqaro munosabatlar departamenti direktori, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori	Ona tili mashg'ulotlarini kommunikativ yondashuv asosida tashkil etish usullari
12.40-12.55	Tohir Turdiboyev	Tojikiston Respublikasi Akademik Bobojon G'afurov nomidagi Xo'jand davlat universiteti dotsenti, filologiya fanlari nomzodi	O'zbek tilida konversiya hodisasining ayrim xususiyatlariga doir
12.55-13.10	Ho-Lim Song	Hankuk chet tillar universiteti doktoranti	O'zbek tili tadqiqotlarida xalqaro fonetik alifboning qo'llanishi
13.10-13.25	Muzaffar Habibullayev	Anqara universiteti doktoranti	Tarihsel ve Çağdaş Türk Lehçelerindeki Bazı Sözcüklerin Fonetik Açidan İncelenmesi
13.25-13.30	YALPI MAJLIS YAKUNI		

SHO'BA YIG'ILISHLARI

I SHO'BA

O'zbek tilshunosligi va tilshunoslikning nazariy masalalari

Sho'ba raisi: *f.f.d., prof S.Ashirboyev*

Sho'ba mas'uli: *f.f.f.d. (PhD) M.Shamsiyeva*

Ashirboyev S.	O'zbek milliy transkripsiyasi masalasi
Sobirov A. Djurabayeva Z.	Davlat tili muammolari va ularning yechimlari haqida
Husanov N.	“O'zbek tilining sohada qo'llanishi”dagi muammolar
Turdibekov M.	Toponimlarining tashqi va ichki semantik belgilarga munosabati (shimoliy Tojikiston toponimlari misolida)
Xudoyberganova D.	Zamonaviy o'zbek tilshunosligiga doir ayrim terminlar xususida
Qurbonova M.	Bolalar nutqida konnotatsiyaning leksik-semantik usulda hosil bo'lishi
Xakimova M.	Abstraksiya bilish shakli sifatida
Жартыбаев А. Ахметова Н. Абылбаева Б.	ЎЛТТЫК ТОПОНИМИЯ ТЕРМИНДЕРІНІН КЕЙБІР МӘСЕЛЕЛЕРІ
Turdiboyev T.	O'zbek tilida konversiya hodisasining ayrim xususiyatlariga doir
Saidxonov M.	Kommunikativ – diskursiv tahlil
Azimova I.	O'zbek tilidagi broka afaziyasida gap shakllari
Abdurahmonova M.	Omonimlar turlari va shakllanishiga doir tasniflar

Абдрахманов Р. Исмайлова Р.	Тіліміздегі плеонастикалық тізбек қолданысы
Pardayeva I.	Zargarlik terminlarining ichki manbalar asosida hosil bo'lishi
Ermatov I.	Xo'jand tilshunoslik maktabi
Uralov A.	Nomutanosiblikning ko'p vazifalilikda yuzaga chiqishi
Kurbonov Z.	Freym tushunchasining gipotaktik qurilma shakllanishidagi o'рни
Ro'zimboyev S.	Dostonlar tilida somatik kodlarning ifodalanishi
Almamatova Sh.	Mustaqil bo'lmagan so'zlarning frazemalar tarkibida qo'llanilishi
G'aniyev N.	Qiziltepa tumani hudud nomlarining tavsifi tahlili
O'rinova O.	O'zbek tilshunosligida giponimiya hodisasi (chorvachilik terminlari misolida)
Abdullayev J.	So'z lisoniy birlikmi, nutqiy birlikmi?
Ziyotova S.	“Mehrobdan chayon” asaridagi sinonimlar xususida
Shamsiyeva M.	Tilga semantik-kognitiv yondashuvning asosiy jihatlari
Toshxujayeva Sh.	Iboralar – muhim lingvopoetik vosita
Elova D. Allanazarova S.	O'zbek tili matnlarida hissiy bo'yoqdorlikni aniqlash omillari
Ergasheva D.	Qahramonlar nutqida intensiya (nutqiy niyat)ning fonatsion noverbal vositalar orqali ifodalanishi
Rahimboeva H.	Introduction to the guidelines for the syntactic annotation of uzbek treebanks

Mahkamova D.	Terminologik modernizatsiyada shakliy omilning voqelanishi
Mamadjanova M.	Miqdor maydonining o'zbek tilshunosligida o'rganilishi
Davronova Z.	Taxalluslarning o'ziga xos talqini va tahlili
Ismailova H.	Semantic and structural peculiarities of euphemisms
Toshpo'latova N.	O'zbek tilining frazeologik lug'atidagi emotsional-ekspressiv munosabat ifoda etuvchi frazemalar tahlili
Qurbonova G.	Metaforik ifodalarda astronimlar
Xasanova M.	Bilingvizmning shaxsning intellektual rivojlanishiga ta'sirini baholash
Sattarova N.	Asaka tumani godonimlari tarkibida etnonimlarning o'rni
Jamoliddinova I.	O'zbek tilida "qat'iyat" konseptini ifodalovchi turg'un konstruksiyalar
Alimardanov E.	Jozef Budensning "Xiva tatarchasi" maqolasi xususida
Norqulov F.	O'zbek tili funksional uslub tasniflari va ularning xususiyatlari
Xudoyberdiyeva G.	Terminlar va umumleksik birliklarda polifunksionallik hodisasining o'rganilishi tahlili
Quraqova Sh.	Piktogrammalarning qo'llanilish doirasi (yo'nalish, belgilash va yo'l belgilari misolida)
Qodirov U.	Atoqli shevashunos olim (Shonazar Shoabdurahmonovning 100 yilligiga)
Ro'ziyev E.	Siyosiy diskursning lingvistik maqomi
Turdialiyev A.	Denov qipchoq shevalarining ba'zi xususiyatlari
Kenjayev Z.	O'zbek tili oronimlarining hosil bo'lishi

Журабоева М.	Роль узбекского языка в мире: анализ и перспективы
Tashmatova N.	“Gulshan ul-asror” asari leksikasida yasama soʻzlar tahlili
Yodgorov J.	Badiiy matnda undov
Qahharova S.	Harakat usulini ifodalovchi feʼllarda troponim-giperonim munosabati
Mirzayeva G.	Neyrolingvistik tadqiqotlar xususida
Muzaffarova Z.	Lingvistik birliklarning sheʼriyatda qoʻllanilishi (Erkin Vohidov ijodi misolida)
Imomov E.	Issues of stabilization of basic lexical structure of profession
Bekmurodov T.	Jadidlar davrida matbuot va nashriyot terminlari
Musurmonqulov A.	Graduonimik darajalanish sistemaviy munosabatlarning bir koʻrinishi sifatida
Malikova I.	Til birliklarining paradigmatic munosabati
Qudratova S.	Sotsiolingvistik tadqiqotlarning shakllanishi
Mamirova X.	Perseptiv lugʻat va oʻzbek bolalari ongida perseptiv lugʻat shakllanishining psixolingvistik omillari
Yokubbayeva U.	“Yangi Oʻzbekiston taraqqiyot strategiyasi” asarida qoʻllangan frazeologik birliklarning funksional-semantik tahlili xususida
Allaberganova N.	Oʻzbek tilidagi reklama matnlarida takrorlarning lingvokognitiv xususiyati
Xojiyev Y.	Oʻzbek tilida milliy xarakterning kichraytirish-erkalash affikslari orqali ifodalanishi
Isaqova M.	Lotin tilidan oʻzlashgan xalqaro huquqiy terminlar
Abdualilov M.	Oʻxshatishlarning oʻzbek va rus tilshunosligida oʻrganilishi

Murotov H.	Radio reklama matnlarida kommunikativ strategiya va taktikaning namoyon bo'lishi
Ro'ziyev I.	Tildagi tobelik, uning tadqiqi va turlari
Iminjanov B.	Nom ko'chishi hodisasi futbol jamoalarining laqablari talqinida
Olimova D.	Said Ahmad hajviy asarlarida ishlatilgan mustaqil so'zlarning morfologik tarkibi
Lafasova M.	Metonimiya asosida hosil bo'lgan faoliyat-jarayon otlari
Oripova M.	O'zbek tilida "me'yordan ortiqlik" semantikasi va uning o'rganilishi
Abdurahmanova S.	O'zbek shevalari korpusida lakunar birliklarning ifodalanishi
Najmiddinova N.	Tuhmat tushunchasining yuridik va lingvistik ta'rifi. Tuhmat holatlarini lingvistik ekspertiza qilish masalalari
Axmedova A.	Evfemizmlar va ularning leksik-semantik tasnifi (qoraqalpoq tili misolida)

II SHO‘BA

Amaliy tilshunoslik va lingvodidaktika muammolari

Sho‘ba raisi: *f.f.f.d. (PhD) M.Umurzoqova*

Sho‘ba mas‘uli: *o‘qituvchi Z.O‘rinova*

Madjidova R.	O‘zbek tilini o‘qitishda o‘qish va yozish ko‘nikmalarini shakllantirish va rivojlantirish
Hasanova D.	Shaxs sotsial belgilarini ifodalashda lisoniy va nolisoniy vositalar hamkorligi
Umurzoqova M.	Personaj lisoniy shaxsi
Алимсаидова С.	Лингвострановедческий аспект в преподавании русского языка
Xolmuradova J.	Xorazm dostonlari tilidagi leksik birliklarning sotsial aspekti
Ergashova M.	Til sathlarida lokal ifodalanishlar
Siddiqova Sh.	O‘ziniki bo‘lmagan ko‘chirma gaplar – badiiy matnni shakllantiruvchi poetik sintaksis vosita sifatida
Umarova N.	O‘zbek tili darslarini tashkil qilishda o‘quv topshiriqlarining o‘rni
Naraliyeva Sh. G‘aniyev S. Hamroyeva H.	Ona tili mashg‘ulotlarini kommunikativ yondashuv asosida tashkil etish usullari
Alavutdinova N.	O‘quvchining ijodiy fikrlash ko‘nikmasini shakllantirishda yozma nutqning o‘rni

Zaripov R.	Maktab ta'limida monolingvizm va plyuralingvizm
Ahmedova H.	Xalq og'zaki ijodida nutq odobi masalalari
Madaminova M.	Matnning lingvopragmatik tadqiqi
Ashirov O.	Presuppozitsiyaga ishora qiluvchi leksik-semantik birliklar
Gafarova Sh.	Обучение восприятию и выразительному чтению русскоязычных студентов высших учебных заведений на уроках узбекского языка.
Sobirova D.	Bolalar she'riyatida qo'llangan o'xshatishlar lingvopoetikasi
Axmadjonov N.	Poetonimlarning badiiy asarlarda qo'llanishi
Adzheminova E. Ergasheva Sh.	Research methods in uzbek language linguodidactics
Bozorova S.	Bosh maqola tilining ba'zi xususiyatlari
Xolmatova Sh.	O'zbek tilini o'qitishda yozuv malakalarini rivojlantirish
Akbarova D.	Effective efficiency in the development of an interactive learning model
Muxtarova Sh.	O'zlashma so'zlarning talaffuzi va imlosini o'rgatish jarayoniga integrativ yondashuv
Hamraqulova G.	Iqbol mirzo she'riyatida alliteratsiya
Nasirov M.	She'riy matnning assotsiativ maydon tahlili
O'rinova Z.	Muhammad Yusuf she'riyatida onomastik metaforaning qo'llanishi
Yusupova A.	Kognitiv metaforaning dunyo tilshunosligida o'rganilishi

Uzakova H.	O‘zbekiston Respublikasining me‘yoriy-huquqiy hujjatlar matnida “sadoqat” konsepti ifodasi
Maxkamova G.	Ko‘chma ma‘noli so‘zlar orqali o‘quvchilarning o‘quv-ta‘limiy kompetensiyalarini rivojlantirish texnologiyalari
Arolova N.	O‘quvchilar yozma nutqini o‘stirishning psixolingvistik asoslari
Ehsanulla Q.	Afg‘onistonda o‘zbek tilining ta‘lim sohasidagi o‘rni
Yaqubova Y.	Nutqiy ta‘sir ko‘rsatish akti va uning tadqiqi
Ho-Lim Song	O‘zbek tili tadqiqotlarida xalqaro fonetik alifbo (XFA)ning qo‘llanishi
Xaydarova X.	Taqlidlarga berilgan illyustrativ misollar talqini (o‘zbek tilining izohli lug‘atlari asosida)
Ergasheva L.	O‘zbek tilini xorijiy til sifatida o‘qitishda gapirish ko‘nikmasining ahamiyati
Цагараева О.	Фразеологические единицы дискурсивного потенциала формирующий развитие интеллект человека
Рахимова Ф.	Развитие лингвистической компетенции с использованием занимательной лингвистики на уроках русского языка
Azizova F.	Zulfiya she‘riyatida sintaktik parallelizm
Mirnosirova D.	Bolalar nutqida leksik assotsiatsiyani yuzaga keltiruvchi lisoniy omillar
Мамадалиева С.	Социокультурные аспекты обучения русскому языку студентов – филологов
Rajabov E.	Communicative competence

III SHO‘BA

Madaniyatlararo muloqot va o‘zbek tili taraqqiyoti

Sho‘ba raisi: *f.f.d., dots. M.Abdurahmonova*

Sho‘ba mas‘uli: *katta o‘qituvchi S.Bozorova*

Yandashova T.	O‘zbek va jahon tilshunosligida go‘zallik konseptining nazariy-eksperimental tadqiqi masalalari
Толипова Д.	Язык, возникающий как средство коммуникации человека, является частью маркированной и семиотической системой
Juraqobilova H.	O‘zbek va fransuz tillarida metafora tasnifi
Ибрагимова С.	Процесс метафоризации в узбекской и русской антропонимии
Mo‘minova M.	Suv konseptining antroposentrik tadqiqi
Yusupova D.	Chet tili darslarida urf-odatlarni qo‘llashning nazariy asoslari
Sarimsaikova H.	Проблемы формирования орфоэпической компетенции курсантов при обучении русскому языку.
Abdimurodov D.	Main conceptual analysis of English and Uzbek proverbs and sayings
Musurmankulova Sh.	O‘zbek va turk tillaridagi soma komponentli frazemalar
Eshbo‘tayeva Sh.	Analysis of linguistic and social characteristics of uzbek music terms
Xo‘jamova M.	Sonlar vositasida lingvokulturologik konseptning akslanishi
Qurbonova R.	Yozma nutqdagi ramziy belgilarning tahlili

IV SHO‘BA

O‘zbek tilining xorijda o‘qitilishi va o‘zaro hamkorlik masalalari

Sho‘ba raisi: *f.f.f.d. (PhD) I.O‘razova*

Sho‘ba mas’uli: *o‘qituvchi Z.Davronova*

Axunov M. Sayfutdinova M.	O‘zbek tilining xorijda o‘qitilishi va o‘qitish tarixi
Tursunov F.	O‘zbekistondagi tojiklarning til xususiyatlari, zullisonaynlik – ikki tillik (o‘zbek va tojik tillari mushtarakligi) an’anasi
Ismoilova G. Muhammedova M.	The oretical approach to the development of students’ ecological culture
Shukurov A.	Matnda fors-tojikcha o‘zlashmalarning qo‘llanilishi
Muxammadaliyeva Sh.	Ramzlarda milliy madaniyatning aks etishi
Yunusov N.	Zamonaviy ingliz tilida nisbiy substantiv sifatlarning stilistik xususiyatlari
Akbaraliyeva X.	Ikki tildagi somatik maqollarning etnopedagogik ahamiyati va semantikasi
Qosimova N.	Xalqaro tabiiy va sun’iy tillar
Bultakova D.	O‘zbek va ingliz muloqot etiketida paralingvistika vositalarning o‘rni va ayrim xususiyatlari
Xomidova M. Gofurova D.	Nutqiy akt va unda madaniyatning ifodalanishi
Ahmadova A.	O‘zbek va nemis tilining etnik tarixi hamda taraqqiyot bosqichlari

V SHO'BA

Til tarixi va turkiy tillar tadqiqotlari

Sho'ba raisi: *f.f.d., prof. H.Dadaboyev*

Sho'ba mas'uli: *f.f.f.d. (PhD), dots. D.Muhammadiyeva*

Dadaboyev H.	Mahmud Koshg'ariyning "Devonu lug'otit turk" asarida qayd etilgan oyoq va qo'l kiyimi nomlari xususida
Abdushukurov B.	"Qisasi Rabg'uziy" asaridagi maishiy leksika
Nusratullo Jumaxo'ja Yashar Qosimbeyli	Alisher Navoiy – o'zbek adabiy tilining asoschisi
Сембиев К.	Туркі тілдершін классификациясына байланыстышетел зерттеушілерінін біпер енбегі жайында
Tog'ayev T.	Boku turkologiya qurultoyi va unda O'zbekiston vakillarining ishtiroki
Гулиева С.	Терминологические процессы на современном этапе азербайджанского языка
Ubaydullayev A.	Ahmad Yassaviy "Devoni hikmat" asarining lingvistik tadqiqi
Mustafayev F.	Kino dili va söz birlashmalari
Muhammadiyeva D.	Tarjima matnlarda frazemalarning proyeksiyasi
Xolmuradova M.	"Qutadg'u bilig" badiiyatida o'xshatishlarning o'rni
Bobojonov G'.	Gapga oid ba'zi xususiyatlarni o'rganishda tarixiy yoshdashuv masalasi

Imamova X.	Murojaat shakllarining tarixiy maktublarda qoʻllanishi xususida
Muhammedova N. Abdurahmonova M.	Oʻzbek tili taraqqiyotining tarixi va dialektologiyasi
Rixsiyeva K.	Lingvistik birliklarning semantik toʻr asosidagi tahlili
Oʻrazova I.	Oltin Oʻrdada qoʻllangan adabiy til
Israilova S.	Qadimgi turkiylar nomlanishiga oid etimologik qarashlar
Khabibullayev M.	Tarihsel ve Çağdaş Türk Lehçelerindeki Bazı Sözcüklerin Fonetik Açıdan İncelenmesi
Xolmurodova M. Qadamboyeva D.	Xorazmiyning “Muhabbatnoma” asari leksikasi
Madjidova S.	Zahiriddin Muhammad Boburning tilni qadrlash ibrati
Baxodirova Sh.	Abdulla Qodiriyning dialektologiyaga oid qarashlari
Dustmurodov M.	Qadimgi turkcha bitiglardagi baʼzi harbiy istilohlar xususida
Abduraimov Sh. Odilova M.	Turk va oʻzbek tilshunosligida kelishik kategoriyasining qiyosiy oʻrganilishi
Xoʻjaniyazova Sh.	Alisher Navoiyning manoqib asarlarida qoʻllanilgan oʻz va oʻzlashgan qatlamga oid sinonim soʻzlar tadqiqi
Nabiyeva P.	“Boburnoma”dagi feʼl-atvor leksemalari tavsifi
Rasulova G.	“Boburnoma”dagi fitonimlarning shakl va maʼno munosabatiga koʻra turlari
Abbasov S.	Directions of voice substitutions without meaning in different languages
Odilova D.	“Qutadgʻu bilig” asarida uy va yovvoyi hayvonlar asosidagi oʻxshatishlar tahlili

Tuxtasinova M.	“Сравнительный словарь турецко-татарских наречий” lug‘atida chig‘atoycha zoonimlarning aks etishi
Ubaydullayeva U.	“Layli va Majnun” dostoni terminlarining morfologik-sintaktik xususiyatlari
Ibrohimova N.	O‘zbek adabiy tilining manbalari, tarixi va normalari
Adzheminova E. Abdurahimova G.	The history of uzbek linguistics
Qambarov M.	XX asr 30-yillar nasriy asarlaridagi xilma-xil tushunchalarni ifodalovchi tarixiy so‘zlar
Amirqulov S.	O‘zbek tili etimologiyasiga oid lug‘atlar va ularning ahamiyati
Erdem A.	Zengin ve Fakir Kavramları Bağlamında Türk Atasözleri
Mutalov D.	O‘zbek va turk tillarida nutq fe’llarining qiyosiy tadqiqi
Rahmatova F.	“Ko‘z” leksemasining o‘zbek va turk tillaridagi ma’nolar qiyosi
Hasamuddin Hamdard	Afg‘onistondagi o‘zbek tili va adabiyotiga qisqacha nazar
Azizova N.	“Devonu lug‘otit turk”da tibbiyot mikromaydoni
Abduazizova M.	Xalq maishiy hayoti umumlashma obrazi tarzida shakllangan somatik frazemalar (o‘zbek va ingliz tillari misolida)
Aralova L.	“Devonu lug‘atit turk” va o‘zbek xalq shevalari leksikasi

Manzil: Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Yusuf Xos Hojib ko'chasi, 103-uy

Telefon: +99(871) 281-45-11

E-mail: interdep@navoiy-uni.uz, tsuull@navoiy-uni.uz